

Магар Д. Є.

студентка Миколаївського національного аграрного університету

Керівник: к.е.н., доц. Стамат В. М.

КОМУНІКАТИВНІ БАР'ЄРИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

У сучасному державному управлінні ефективна комунікація є ключовим чинником забезпечення стабільності, прозорості та результативності управлінських процесів. Проте в умовах бюрократичної системи, багаторівневих структур та різних зацікавлених сторін виникають численні комунікативні бар'єри, що ускладнюють ухвалення рішень, реалізацію стратегій і взаємодію між суб'єктами публічного управління. Виявлення, аналіз та мінімізація цих бар'єрів є важливим завданням для підвищення ефективності державного сектору.

Комунікативні бар'єри являють собою певні перешкоди, які заважають спілкуватись між суб'єктами в процесі обміну інформацією, поглядами, точками зору через низький рівень комунікаційно-мовленнєвої спроможності учасників комунікаційного процесу [1, с. 88]. Ефективність комунікації в державному секторі значною мірою залежить від здатності управлінців передавати інформацію без викривлень та бар'єрів [2, с. 17]. Комунікативні бар'єри можуть бути лінгвістичні, психологічні, організаційні, технологічні, культурні та соціальні.

Однією з найпоширеніших перешкод в управлінській комунікації є лінгвістичні бар'єри. Формалізована мова нормативних документів, численні посилання на законодавчі акти ускладнюють розуміння інформації не лише громадянами, а й управлінцями на різних рівнях. Психологічні перешкоди у комунікації є наслідком особистого сприйняття інформації, рівня довіри до джерела та індивідуальних психологічних особливостей суб'єктів управління. Організаційні бар'єри виникають через специфіку структури державних установ. Однією з головних проблем є складна ієрархія управління, яка уповільнює передавання інформації.

У державному управлінні технологічні бар'єри часто стають на заваді оперативному обміну даними. Найпоширенішими викликами є застарілі системи документообігу, які не дозволяють швидко обробляти та передавати інформацію, недостатня кібербезпека та загроза витоку інформації, нерівномірний рівень цифрової грамотності серед державних службовців. Через ефективну комунікацію реалізуються управлінські рішення, координація між різними рівнями влади та взаємодія з громадянами. Однак наявність комунікативних бар'єрів значно ускладнює ці процеси, що може призводити до серйозних наслідків для функціонування державного апарату.

Найбільш критичним наслідком комунікативних бар'єрів є зниження якості управлінських рішень. Дефіцит або викривлення інформації призводять до неправильного розуміння проблеми, що у свою чергу ускладнює розробку ефективної політики. Неякісна комунікація веде до значних втрат часу та

ресурсів. В управлінських процесах нерідко виникають ситуації, коли рішення потрібно коригувати через неправильне тлумачення інформації або помилки, спричинені комунікативними бар'єрами. Одним із проявів цієї проблеми є повторне узгодження рішень, що затягує процес і потребує додаткових адміністративних витрат.

Невдала комунікаційна стратегія державних органів безпосередньо впливає на рівень довіри громадян до влади. Якщо інформація, яка надходить від уряду, є незрозумілою, суперечливою або викликає сумніви щодо її достовірності, це створює негативний фон у суспільстві. Особливо це стосується кризових ситуацій. А відсутність ефективного зворотного зв'язку посилює соціальне невдоволення та знижує рівень залученості населення до процесів державного управління. Комунікативні бар'єри можуть провокувати конфлікти між різними рівнями управління та між державними службовцями [3, с. 101]. Однією з головних причин таких конфліктів є нерівномірний розподіл інформації.

Ще однією проблемою є відсутність чіткої системи комунікації між різними підрозділами. Коли між міністерствами або відомствами немає налагоджених механізмів обміну інформацією, співробітники можуть працювати ізольовано, не узгоджуючи свої дії. Це призводить до дублювання зусиль, втрат часу та напруженості між відомствами. Також слід враховувати вплив особистих комунікативних навичок керівників. Якщо лідери організації не володіють ефективними навичками управлінської комунікації, вони можуть неправильно формулювати завдання або не враховувати зворотний зв'язок від підлеглих, що створює додаткові джерела конфліктів.

Отже, комунікативні бар'єри є серйозною проблемою для ефективного функціонування державного управління, вони мають різноманітну природу, і їх подолання потребує комплексного підходу. Подолання цих бар'єрів вимагає системної роботи з покращення технологічних, організаційних та психологічних аспектів комунікації. Це дозволить створити ефективну систему управління, здатну відповідати на сучасні виклики.

Список використаних джерел:

1. Березовська Л. Комунікативні бар'єри у спілкуванні соціального працівника: шляхи подолання. Український педагогічний журнал. 2020. №2. С. 87-94.
2. Драгомирецька Н. М. Комунікативна діяльність в державному управлінні : навч. пос. / Н.М. Драгомирецька, К.С. Кандагура, А.В. Букач. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.
3. Стамат В.М., Лесік М.А. Внутрішньо-групові конфлікти та соціально-психологічний клімат в колективі. *Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: глобалізаційні та євроінтеграційні аспекти*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 15-16 листопада 2023 р.). Миколаїв : МНАУ. 2023. С.99-103. URL : <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16387>.